

Concept-Instructie UNFCCC/ADP (Bonn, 10 t/m 14 maart 2014)**Inleiding**

Deze Instructie geldt voor de Nederlandse delegatie naar de vergadering van de UNFCCC *Ad Hoc Working Group on the Durban Platform for Enhanced Action* (ADP) in Bonn, Duitsland (10-14 maart 2014).

Voor de Nederlandse inzet geldt dat de EU lijn, zoals is vastgelegd in Raadsconclusies, position papers en submissions, leidend is. Daarnaast bepalen de kabinetsinzet op het 2015 Akkoord, zoals verwoord in de reactie op de consultatie van de Europese Commissie inzake de vorm en inhoud van het nieuwe akkoord en in de door de ministerraad vastgestelde instructie voor COP19 in Warschau, de inzet van de Nederlandse delegatie. Samen vormen deze documenten de Nederlandse Climate 21 inzet.

De covoorzitters van de ADP hebben in een Informal Note (ADP.2014.1.Informal Note) op basis van de resultaten van COP19 vooruit gekeken naar een aantal onderwerpen die dit jaar geadresseerd zullen moeten worden om in Lima (COP20) tot onderhandelingstekst te komen. Deze Instructie is opgebouwd op basis van deze Informal Note en niet op basis van de ADP agenda. Deze laatste is al vier sessies hetzelfde en de algemene inzet van NL op de betreffende agendapunten is neergelegd in bovengenoemde documenten.

Krachtenveld

Het krachtenveld zoals zich dat in Warschau, maar ook eerder al, aftekende zal tijdens deze sessie in Bonn niet anders zijn. De Like Minded Group of Developing Countries zullen hard en tactisch inzetten op het in standhouden van de kunstmatige scheiding tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden en die laatste groep blijven aanspreken op hoe weinig zij gedaan hebben aan mitigatie, financiering en technologieoverdracht.

Met [REDACTED] als woordvoerder van de G77+China zal de toenadering van die groep ook beperkt zijn hetgeen al bleek tijdens de jaarlijkse Japan/Brazilië bijeenkomst in Tokyo in februari, waar [REDACTED] in een harde procesinterventie zei dat de ADP co-chairs geen tekst kunnen produceren. De co-chairs zelf menen overigens dat zij dat mandaat wel al hebben.

Belangrijk dit jaar zullen de signalen zijn die afgegeven worden over het al dan niet op tafel kunnen leggen van nationaal bepaalde bijdragen. Een deel van de partijen meent daarbij dat ze dat niet kunnen doen zolang de regels niet duidelijk zijn. Andere partijen hebben gewoon meer tijd nodig. Een land als [REDACTED] lijkt hard te werken aan een bijdrage maar denkt niet dat dat voor Parijs genoeg body zal hebben om in het akkoord vast te leggen. Dat zal dus in de periode tot 2020 moeten gebeuren.

Zorgen worden geuit over [REDACTED] die niet in staat lijken om met een bijdrage te komen of gewoon niet van plan zijn dat binnen de gestelde termijn te doen zonder dat ze meer duidelijkheid hebben over waar ontwikkelingslanden mee komen ([REDACTED]). [REDACTED] wil wel maar daar zouden verkiezingen roet in het eten kunnen gooien, en dat probleem speelt wellicht meer partijen parten.

De VS geeft met haar submittie aan constructief mee te willen werken aan de totstandkoming van een akkoord in 2015. Inhoudelijk schuurt past de submittie aardig bij de EU positie en al helemaal bij het Nederlandse Climate 21 denken. De [] werkt bilateraal hard richting [] []

WS1 – 2015 Akkoord:

1. Hoe moeten bijdragen terugkomen in het nieuwe akkoord? (§6)

Nederlandse inzet

De Nederlandse inzet is gericht op de totstandkoming van een nieuwe overeenkomst waaraan **zoveel mogelijk** partijen zich zouden moeten kunnen verbinden/committeren. De **juridische vorm** van de nieuwe overeenkomst moet die **brede participatie** en een **brede diversiteit** van nationaal bijdragen, **rekeninghoudend** met **nationale omstandigheden** (economisch, juridisch etc.), mogelijk maken. Daarnaast is het voor **een toekomstbestendige overeenkomst** belangrijk dat zowel de type bijdragen als hun uitvoering eenvoudig kunnen worden aangepast aan veranderende omstandigheden.

Om deze redenen kiest Nederland voor een **flexibele verdragsstructuur**, waarbij de mitigatieafspraken van landen worden vastgelegd in nationale 'schedules', die eenvoudig kunnen worden geactualiseerd, gekoppeld aan een juridisch bindend instrument met "spelregels" over met name monitoren, rapportage en verificatie (MRV) van afspraken, een minimum set aan rekenregels die transparantie en milieu-integriteit garanderen en afspraken over de wijze waarop periodieke beoordeling en aanpassing/aanscherping van ambitie plaats zal vinden.

2. Welke aspecten (van de bijdragen?) moeten bindend worden en hoe worden deze bindend gemaakt? (§7)

Instructie:

Nederland prefereert een overeenkomst waarin bindend wordt vastgelegd dat partijen, d.m.v. nationale regels en maatregelen de **gedane toezegging nationaal juridisch bindend** zullen vastleggen. Ook de nationale schedules van partijen dienen juridisch te worden vastgelegd in de overeenkomst als een bijlage (Annex), gekoppeld aan een in de overeenkomst vastgelegde **vereenvoudigde procedure** waarmee deze bijlage tussentijds aangepast kan worden. Bindend dient ook te worden vastgelegd dat de nationale schedules onderdeel zijn van verplicht te ontwikkelen "**Low Emission Development Strategies**" en uitvoering er van onderhevig zal zijn aan een gemeenschappelijk, **flexibel MRV systeem**. De uitwerking hiervan kan in aanvullende besluiten worden opgenomen. Ook de invoering van een **compliance mechanisme** gericht op het faciliteren en bevorderen van de naleving kan juridisch bindend worden vastgelegd alsmede de afspraak over de toepassing van **gemeenschappelijk accounting** regels.

Vooralsnog wordt de discussie over de "bijdragen" vooral ingevuld als verheldering van de bijdrage van landen aan de noodzakelijke mitigatie inspanningen. Denkbaar is ook dat ontwikkelingslanden aan zullen dringen op een wettelijk verbindende bijdrage aan financiering. Nederland is daarvan geen voorstander. Wel kan het verhelderen van de bijdrage van financiering in de 'schedules' een middel zijn om meer duidelijkheid te krijgen over de bijdrage van alle landen aan klimaat financiering. Het kan helpen als middel om te zien hoeveel landen zelf hebben gedaan om een eigen bijdrage aan klimaat financiering te leveren dan wel hoeveel privaat kapitaal ze hebben 'geleveraged'. Schedules kunnen ook een middel zijn om landen te laten aangeven wat ze zelf hebben gedaan aan 'enabling environments (voor effectief aantrekken en besteden van klimaat financiering' en verhoging van hun weerbaarheid tegen klimaatverandering (cq. vermindering van risico's).

- 3. Het 2015 Akkoord zal naar verwachting ook het totale en lange termijn perspectief met het oog op de 2 graden doelstelling moeten adresseren. (§58,9)**
- a) Lange termijn doelstelling?**

Nederlandse inzet

De Partijen bij het Klimaatverdrag hebben eerder al met elkaar afgesproken dat de opwarming van de aarde beperkt moet blijven tot gemiddeld maximaal 2 graden ten opzichte van het pre-industriële tijdperk. **De 2 graden doelstelling dient in het 2015 akkoord te worden herbevestigd.**

Om de 2 graden doelstelling binnen bereik te houden zou de plek van de mondiale emissies van broeikasgassen rond 2020 moeten liggen en de emissies daarna moeten worden teruggebracht tot ongeveer het huidige niveau in 2030 en worden gehalveerd in 2050 ten opzichte van 1990. Uiteindelijk dient op de (zeer) lange termijn mondiaal een balans tussen de uitstoot en afbraak/opname van broeikasgasemissies te worden bereikt om voortgaande opwarming van de aarde te stoppen.

Nederland vindt het wenselijk, maar niet noodzakelijk om in de 2015 overeenkomst een lange termijn emissiedoelstelling op te nemen. Eerder is het niet mogelijk gebleken om over een mondiale emissiedoelstelling overeenstemming te bereiken, terwijl formele overeenstemming daarover niet noodzakelijk is voor de beoordeling van de toereikendheid van inspanningen op de kortere termijn voor het binnen bereik te houden van de 2 graden doelstelling. Mogelijk kan het streven naar klimaatneutraliteit een kompasfunctie vervullen, met toegevoegde waarde niet alleen voor landen, maar ook voor andere subnationale en private actoren.

- b) Hoe worden geaggregeerde ambitieniveaus, zoals neergelegd in de nationale bijdragen, 'overwogen' in 2015 en met regelmaat daarna?**
- c) Worden de bijdragen beoordeeld en zo ja, hoe?**

Nederlandse inzet (b) en c) samen:

In Warschau is geen overeenstemming bereikt over de door de EU voorgestelde stapsgewijze benadering voor de vaststelling van post 2020 mitigatieverplichtingen, maar is wel afgesproken dat Partijen ruim voor COP21 in Parijs en zo mogelijk in het eerste kwartaal van 2015 met hun voorgestelde bijdragen moeten komen. Daarmee is ruimte gelaten voor een beoordelingsfase alvorens in Parijs definitieve afspraken worden vastgelegd. De **prioriteit** van Nederland ligt in eerste instantie **niet bij de vormgeving** van het beoordelingsproces, maar bij het **waarborgen van de voorwaarden** daarvoor: een spoedig besluit over vooraf bij de voorgestelde bijdrage aan te leveren (up front) informatie en het zorgen dat voldoende landen, met name alle grote economieën hun beoogde bijdragen tijdig – d.w.z. begin 2015 – kenbaar maken.

Het beoordelingsproces zelf zal moeten bestaan uit enerzijds een **beoordeling van het geaggregeerde ambitieniveau** in relatie tot wat voor het binnen bereik houden van de 2 gradendoelstelling nodig is en anderzijds een **beoordeling van de transparantie en redelijkheid** van door landen voorgestelde bijdragen. De eerste beoordeling zou vooral technisch van aard moeten zijn; de tweede beoordeling is vooral een politiek proces waar Partijen elkaar dienen te kunnen bevragen en verheldering dienen te bieden. Voor de beoordeling van de bijdragen ziet Nederland ook een rol voor processen buiten de UNFCCC – zoals analyses door kennisinstellingen van de toereikendheid/vergelijkbaarheid van de voorgestelde bijdragen en besprekingen in andere politieke fora zoals de G20 van de redelijkheid van de voorgestelde bijdragen.

d) Hoe zal het akkoord voortdurend ambitie op de lange termijn kunnen verhogen?

Nederlandse inzet:

Het **regelmatig beoordelen en aanpassen** van gemaakte afspraken dient een juridisch bindend kernelement van de 2015 overeenkomst te worden. Op deze manier kan worden gewaarborgd dat het toekomstige klimaatregime zowel in staat is **tijdig te reageren** op nieuwe wetenschappelijke inzichten, als veranderende verhoudingen in de wereld en/of politiek draagvlak voor klimaatbeleid in afspraken te reflecteren. Voorwaarde daarvoor is dat de gemaakte afspraken zelf eenvoudig kunnen worden aangepast zonder tijdrovende ratificatieprocedures door middel van aanpassingsprocedures en nationale schema's.

e) Hoe kunnen 'equity', 'fairness' en de verbinding met voortschrijdende wetenschap bereikt worden?

Nederlandse inzet:

Een **'top-down' verdeling van inspanningsverplichtingen** op basis van wat collectief nodig is en **algemene criteria en principes** voor verdeling van de lasten – zoals door de EU intern met succes is toegepast – is in mondiaal kader met de huidige verhoudingen **niet haalbaar**.

De nu gekozen **hybride benadering** waarbij landen "bottom-up" zelf bepalen welke bijdrage zij willen leveren, gecombineerd met een beoordelingsproces van zowel de toereikendheid van de geaggregeerde bijdragen als de redelijkheid van de afzonderlijke bijdragen is de **best haalbare benadering**. Nederland steunt daarbij de door de EU voorgestelde aanpak, waarbij landen zelf aangeven op basis van welke criteria zij tot hun voorgestelde bijdrage zijn gekomen. Voor de beoordeling van de redelijkheid van de bijdragen van landen kunnen beoordelingen door kennisinstututen en NGOs een nuttige bijdrage leveren aan het politieke debat daarover.

4. Hoe kunnen nationale adaptatieplannen versterkt worden en hoe kan de link tussen mondiale en nationale inspanningen versterkt worden? (§10)

Nederlandse inzet:

Nederland is van mening dat het nieuwe akkoord kan bijdragen aan steviger erkenning van adaptatie inspanningen van landen, meer praktische instrumenten kan bieden die effectief adaptatiebeleid in landen bevorderen, betere kennisdeling en samenwerking moet stimuleren en moet bijdragen aan een verschuiving van het leidend paradigma in adaptatiebeleid: van enkel het voorkomen van korte termijn kwetsbaarheid naar het bevorderen van lange termijn weerbaarheid. Hierbij is meer aandacht nodig voor de rol van de private sector en het klimaatbestendig maken van investeringen. Voor Nederland is evident dat mitigatie en adaptatie voortdurend in onderlinge samenhang moeten worden bekeken. Voorkomen blijft beter dan genezen!

De **link tussen mondiale en nationale inspanningen** zit in het feit dat mondiale instrumenten en mondiale samenwerking de effectiviteit van nationale adaptatie inspanningen vergroten. Nederland is van mening dat geen kwantitatieve relatie tussen mondiale en nationale inspanningen gecreëerd moet worden, zoals enkele Partijen voorstellen (een financieel mondiaal adaptatiedoel waaraan de som van nationale financiële bijdragen moet voldoen) – het kwantificeren van adaptatie in financiële termen doet tekort aan de vele factoren die de effectiviteit van adaptatiebeleid beïnvloeden. Nederland is voorstander van een steviger erkenning van adaptatie inspanningen van landen in het nieuwe akkoord, op een manier die nadruk legt op de effectiviteit (output) van adaptatie in plaats van op de financiële input. De effectiviteit van adaptatiebeleid kan versterkt worden door het gebruik van een gendersensitieve aanpak

Dit kan gerealiseerd worden door landen duidelijk te laten formuleren wat hun **adaptatiedoelen** zijn (kwalitatief), welke **resultaten** zij beogen te behalen en welke acties zij daartoe willen ondernemen. Dit moet voortbouwen op bestaande processen, zoals het proces van Nationale Adaptatie Plannen (NAPs) en de rapportage in de Nationale Communicaties (NCs). De **monitoring** en **evaluatie** van adaptatieacties kan in veel landen sterk verbeterd worden. Het nieuwe akkoord kan handvatten en een platform bieden voor het presenteren van adaptatie inspanningen en het **delen van kennis en best practices**.

Andere Partijen hebben voorgesteld dat adaptatiedoelen onderdeel uitmaken van de **nationaal bepaalde bijdragen** in het nieuwe akkoord. Nederland is van mening dat landen zelf mogen bepalen hoe zij hun bijdragen formuleren en of zij hierin adaptatie opnemen, maar dat de nadruk niet op de financiële input moet komen te liggen. Door van tevoren kaders te stellen kunnen we voorkomen dat adaptatie zoals mitigatie behandeld wordt: zaken als *up front information & assessment* zijn niet op dezelfde manier van toepassing op adaptatie. In het geval van adaptatie kunnen we bijvoorbeeld denken aan kwalitatieve informatie van landen over hun adaptatiedoelen/plannen, de implementatie daarvan, en de monitoring en evaluatie.

Een **mondiaal doel** voor adaptatie zou in kwalitatieve termen geformuleerd kunnen worden – waarbij de basis is dat alle landen toewerken naar klimaatbestendige en duurzame ontwikkeling. Het nieuwe akkoord zou mogelijk enkele kwalitatieve mondiale “mijlpalen” kunnen formuleren als indicatoren voor mondiale vooruitgang, zoals een gedegen risico analyse in alle landen aan het begin van de beleidscyclus en het formuleren van financierbare acties in de implementatiefase.

Nederland is van mening dat het nieuwe akkoord moet bijdragen aan bovengenoemde paradigma shift in adaptatiebeleid. Hiertoe streeft Nederland naar een **moderne gereedschapskist** voor adaptatie. In de financieringsinstrumenten rondom het nieuwe akkoord moet nadruk liggen op het versterken van **investeringen door de private sector**. **Verzekeringsbenaderingen** kunnen o.m. de klimaatbestendigheid van investeringen stimuleren – vanaf het mondiale niveau kunnen handvaten geboden worden voor het toepassen hiervan. Naast het bovengenoemde delen van kennis en best practices kan ook effectieve dataverzameling en deling gestimuleerd worden. Instrumenten of handvaten voor **risicoanalyse** en **risicomanagement** en het integreren hiervan in nationale planning kan de effectiviteit van adaptatieactie verder verbeteren. Door middel van de juiste mondiale “toolbox” kan het nieuwe instrument vanaf het mondiale niveau adaptatie op nationaal niveau bevorderen en samenwerking op adaptatiegebied vergroten. Capaciteitsopbouw in individuele landen blijft essentieel ook bij verbeterde mondiale handvaten en instrumenten.

Nationale Adaptatie Plannen worden versterkt door bovenstaande nadruk op heldere adaptatiedoelen en beoogde resultaten, en het bieden van een platform hiervoor vanuit het nieuwe akkoord. Handvaten en andere gereedschappen voor verbeterde risicoanalyse, stimulering private investeringen, monitoring, evaluatie, en andere bovengenoemde thema's verberen zowel het planningsproces voor adaptatie (NAPs) als de implementatie ervan. Of en welk deel van bovenstaande acties uitgevoerd moet worden via de NAP Guidelines en de onderhandelingen over het NAP proces, moet pragmatisch bekeken worden.

Van het bovenstaande hoeft weinig in de tekst van het kernakkoord opgenomen te worden – het meeste kan zitten in besluitteksten rondom het nieuwe akkoord. Het Adaptatie Comité kan bij veel van bovenstaande ideeën een uitvoerende of ondersteunende rol hebben. Tevens zal zoveel mogelijk gebruik moeten worden gemaakt van het reeds bestaande institutionele

gebouw.

5. Hoe moet het raamwerk er uit zien dat het 2015 Akkoord moet neerzetten om de noodzakelijke transitie naar een emissie-arm en klimaatbestendig ontwikkelingspad te faciliteren, mogelijk te maken en te versnellen. (§11)

Nederlandse inzet:

Het nieuwe klimaatregime zal zo veel mogelijk moeten **voortbouwen op bestaande institutionele structuren** zoals die onder de UNFCCC en Kyoto Protocol en daarbuiten (met name rond financiering) zijn ontwikkeld om duplicatie van activiteiten te vermijden, maar zonder de bestaande tweedeling van ontwikkelde en ontwikkelingslanden te bestendigen. Het 2015 akkoord zal moeten bijdragen aan een veel **praktischer klimaatregime**, onder meer door:

- het bieden van ruimte voor praktische samenwerking tussen groepen landen rond gemeenschappelijke beleidsmaatregelen;
- versterking van de band tussen de UNFCCC en andere organisaties en instituties die dichterbij de daadwerkelijke uitvoering van mitigatie en adaptatie staan en het meer "uitbesteden" van Implementatie activiteiten en monitoring;
- het erkennen en ondersteunen van substatelijke en niet-gouvernementele en private klimaatactie.

Hiertoe kan een raamwerk ontworpen worden met een (beperkt) juridisch bindend kernakkoord, met daaromheen besluiten en Institutionele structuren die ook uitvoering geven aan bovengenoemde praktische kant van het klimaatregime.

6. Hoe kan transparantie , inclusief MRV, versterkt worden en hoe kan het 2015 Akkoord verder bouwen op het transparantiesysteem van de Conventie? (§15)

Nederlandse inzet:

De uitdaging voor het formuleren van afspraken over MRV in de 2015 overeenkomst is om enerzijds **voort te bouwen** op de recent (sinds Cancun) overeengekomen **gedifferentieerde** MRV regels voor ontwikkelde en ontwikkelingslanden en anderzijds **ruimte te creëren** voor het **loslaten** van dat onderscheid en te groeien naar een gemeenschappelijk systeem met **differentiatie** gerelateerd aan het type bijdrage van landen en hun MRV capaciteiten. Daartoe zou in de 2015 overeenkomst de beginselen moeten worden opgenomen dat gestreefd wordt naar een gemeenschappelijk systeem van MRV, waarbij MRV bepalingen afgestemd dienen te worden op het type commitment dat landen kiezen en in overeenstemming dienen te zijn met hun verschillen in capaciteiten. Na 2015 aan een transitie van MRV afspraken voor ontwikkelde en ontwikkelde landen kunnen worden gewerkt in lijn met deze beginselen.

7. In hoeverre is het nodig robuuste accounting regels te ontwikkelen, inclusief over landgebruik en het gebruik van economische instrumenten (marktmechanismen) (§16)?

Nederlandse inzet:

Post 2020 algemeen

Voor de post-2020 mitigatieafspraken is de **inzet van NL** om te komen tot een **transparante minimale set van rekenregels** die het **vertrouwen en de milieu-integriteit** van de **nieuwe Klimaatovereenkomst waarborgt**. Daarbij is het aan landen zelf om aan te geven welke bijdrage zij willen leveren, maar moeten er wel gezamenlijke regels worden afgesproken voor ex ante helderheid over de formulering van de nationaal bepaalde bijdragen (zie onder vraag 10) en voor ex post helderheid over het nakomen daarvan (rekenregels en MRV). Een **minimum set aan rekenregels** (accounting rules) is noodzakelijk om a) de **transparantie**, inclusief de **verifieerbaarheid** en **vergelijkbaarheid**, en b) de **milieu-integriteit** van de nationaal bepaalde bijdragen in de nieuwe Klimaatovereenkomst te garanderen.

Flexibele rekenregels

- Voor de post-2020 mitigatieafspraken zet NL in op afspraken over accounting als onderdeel van de nieuwe overeenkomst, als basis voor een transparant, maar flexibel systeem van rekenregels.
- NL zet in lijn met de EU positie in op het vastleggen van afspraken over de **belangrijkste rekenprincipes in de nieuwe Klimaatovereenkomst** in Parijs, terwijl de **gedetailleerdere rekenregels** ten behoeve van de uitvoering van deze principes in **COP besluiten (evt.) na 2015** kunnen worden uitgewerkt, rekening houdend met de aard van de nationaal bepaalde bijdragen.
- Uit de in de overeenkomst vast te leggen **rekenprincipes** moet **helder en transparant blijken wat meetelt en wat niet**. NL zal daarbij als uitgangspunt inzetten op rekenprincipes die vooral gericht zijn op:
 - het **waarborgen van de milieu-integriteit** (o.a. voorkomen van dubbeltelling) voor alle landen. Hierbij kan worden gedacht aan transparantie en verificatie van de bijdragen.
 - **vergelijkbaarheid** (o.a. kwantificeerbaarheid van de inspanningen van landen). Hier kan worden gedacht aan afspraken over het vaststellen van een referentieniveau, zoals een baseline en een doel, het reductiepad, etc.
- De rekenprincipes moeten ook **helderheid verschaffen over of en hoe landgebruik en economische instrumenten (marktmechanismen) mee kunnen tellen, rekening**

houdend met de aard van de nationaal bepaalde bijdragen. Besluit 1/CP.18 paragraaf 42; alle benaderingen moeten voldoen aan standaarden die echte, permanente, additionele en geverifieerde mitigatie-uitkomsten opleveren, dubbeltelling voorkomen en netto reductie opleveren, kan hiertoe als uitgangspunt dienen.

Marktmechanismen

- NL steunt het creëren van mogelijkheden om emissiekredieten van marktmechanismen mee te tellen (opt-in), als de milieu-integriteit is gewaarborgd en dubbeltelling wordt voorkomen. NL blijft onverminderd van mening dat **marktmechanismen van belang zijn om de klimaatdoelstelling op kosteneffectieve wijze te realiseren, meer reductiemaatregelen van de grond te krijgen, daarmee ook een prikkel afgeven om de ambitie te verhogen en kansen bieden voor duurzame ontwikkeling.** NL zal daarom het in stand houden en verbeteren van bestaande mechanismen en de ontwikkeling van nieuwe marktmechanismen, die decentrale afgifte van emissierechten/kredieten mogelijk maken, steunen.
- **Het gebruik van marktmechanismen moet netto bijdragen aan mitigatie.**
- Voor **internationale uitwisseling van emissiereductie-eenheden** van (nieuwe) marktmechanismen en waarborging van de milieu-integriteit van de koolstofmarkt is een **systeem van kwaliteitsborging gewenst.**
- Afhankelijk van de aard van de nationaal bepaalde bijdragen en het type marktmechanisme kan het betekenen dat **voor de eligibility nadere voorwaarden of rekenregels** (bij COP besluit) **nodig zijn.** Het **Framework for Various Approaches** zou daarvoor een **belangrijk kader** kunnen bieden. De discussie hierover in SBSTA zal het ADP hierover verder kunnen informeren, maar het is onvoldoende duidelijk of en in hoeverre deze discussie in de weg naar Parijs is uitgekristalliseerd.

Landgebruik

- NL streeft naar **rekenregels voor de landgebruiksector** die **zowel door ontwikkelde als ontwikkelingslanden** gebruikt kunnen worden.
- Het lijkt het meest voor de hand te liggen de huidige **REDD+ regels** hiervoor **als basis** te gebruiken.
- Volgens de EU moeten partijen bij pledge aangeven welke accounting methode ze gebruiken en zich daar over de gehele commitment periode aan houden. Voor de EU is het nog een vraagteken of en in hoeverre de EU wil inzetten op het vaststellen van 1 internationaal bepaalde methodiek.

Achtergrond en Strategie

Om te komen tot een regime dat is gebaseerd op robuuste rekenregels is het van belang om voor iedere stap in het onderhandelingsproces tot Parijs op pragmatische wijze in te zetten op wat haalbaar is.

De inzet op een uitgebreide set van geharmoniseerde rekenregels, waar de EU in het verleden voor heeft gepleit, kan op weinig steun rekenen. Inzet op flexibele rekenregels, waar NL ook al in Warschau voor heeft gepleit, lijkt op veel meer draagvlak te kunnen rekenen, en partijen mogelijk minder af te schrikken. Hierbij worden enkele kernbepalingen t.a.v. rekenprincipes vastgelegd, welke – voor zover relevant – in nadere COP besluiten nader kunnen worden uitgewerkt, op basis van discussie over de details van de rekenregels, inclusief die voor landgebruik en marktmechanismen in de SBSTA .

AOSIS en mogelijk ook de VS en Nieuw-Zeeland zouden een dergelijke benadering kunnen steunen. Daarbij is het belangrijk dat de EU, indien de afspraken voldoende transparantie waarborgen, ook bereid is met minder gedetailleerde afspraken genoegen te nemen, dan we in het kader van KP zijn gewend. Mogelijk kan een meer pragmatische insteek in EU verband ook bijdragen aan het vergroten van draagvlak van landen in de AFRICA Group en LDCs.

8. Initiële ideeën over compliance? (§17)

Nederlandse inzet:

Nederland is voorstander van het **faciliteren, bevorderen en veiligstellen** van de **implementatie, uitvoering en naleving** van afspraken (bijvoorbeeld via "a mechanism for facilitation and the resolution of questions of Implementation" i.t.t. een compliance mechanism). Nederland is geen tegenstander van een strenger nalevingsstelsel, maar betwijfelt of dat een klimaatakkoord dichterbij brengt.

Het nieuwe systeem dient te bestaan uit de volgende componenten:

1. **Rapportage** door partijen op basis van gemeenschappelijke richtlijnen (guidelines).
2. **Verificatie** van de aangeleverde informatie door een onafhankelijk team van deskundigen (beoordeling aan de hand van gemeenschappelijke regels).
3. **Beoordeling** en, indien nodig, **faciliteren** door een onafhankelijk comité. Dit kan gebeuren (trigger) op verzoek van een partij voor zichzelf of een andere partij (op basis van het rapport van de verifiërende deskundigen); op grond van een implementatievraag van de deskundigen; of op initiatief van het comité n.a.v. het rapport van het team van deskundigen (early-warning).

Voor wat betreft het comité, geeft Nederland de voorkeur aan de instelling van een onafhankelijk orgaan dat niet langer beschikt over twee afdelingen (Facilitative Branch en

Enforcement Branch) zoals het huidige KP Compliance Committee. Verder dienen d.m.v. aanvullende besluiten afspraken gemaakt te worden over procedures, besluitvorming, verkiezing van de leden, de opties waaruit gekozen kan worden (door het comité) bij het faciliteren enz.

9. Mbt upfront information: hoe specifiek moet die zijn zonder het zicht op de essentie te verliezen? (§21)

Nederlandse inzet:

Duidelijke afspraken over "upfront information" zijn **essentieel** voor transparantie over en begrip van wat landen aan voorgestelde bijdragen op tafel leggen, als basis voor de beoordeling van deze bijdragen. Tegelijkertijd moet in de onderhandelingen daarover een afweging worden gemaakt tussen de mate van detail dat kan worden bereikt en tijdige overeenstemming. Hoewel in Warschau is afgesproken dat daarover uiterlijk in Lima (COP 20) afspraken moeten worden gemaakt, deelt Nederland de visie van de ADP co-voorzitters dat daarover zo mogelijk al in **juni 2014** overeenstemming zou moeten worden bereikt om een **vroege start** van nationale voorbereiding van beoogde post-2020 bijdragen te **bevorderen**.

Gezien het gevoelige karakter van het onderwerp is het verstandig om het vraagstuk zo technisch mogelijk te houden (in lijn met de in Warschau overeengekomen tekst) en te focussen op de verelsten van transparantie, begrip en kwantificering en niet te vermengen met welk type commitment en ambitieniveau van andere landen wordt verwacht. Verwachtingen daarover kunnen beter apart worden aangegeven, ook via kanalen buiten de UNFCCC. Ook een directe koppeling met EU eisen ten aanzien van toekomstige rekenregels en de inrichting van het beoordelingsproces kunnen beter worden vermeden. Nederland kan zich vinden in de technische informatie behoefte zoals die door de EU in haar submittie naar de UNFCCC is geformuleerd.

WS2 - pre-2020 ambitie:

Nederlandse inzet:

Algemene lijn

- Nederland is voor het verhogen van het ambitieniveau in de periode tot 2020 om de 2-graden doelstelling binnen bereik te houden. Dit kan gebeuren via een aanscherping van de bestaande toezeggingen in 2014, via het uitlokken van toezeggingen van landen die dat nog niet hebben gedaan en via ondersteuning van additionele initiatieven. Wat de inspanning van de EU betreft zijn de eerder aangenomen Raadsconclusies over een eventuele ophoging van de Europese emissiereductie inspanning tot 30% in 2020 onder voorwaarden leidend.
- Verhoging van het pre-2020 ambitieniveau dient te worden bereikt door actie van alle Partijen, niet alleen door ontwikkelde landen met een nieuwe verplichting onder het Kyoto-

protocol.

- Wat betreft de additionele initiatieven zet Nederland met name in op interstatelijke samenwerking bij de aanpak van F-gassen en op versterking van REDD+, naast ondersteuning via erkenning van initiatieven van niet-statelijke actoren, zoals het "Wedging the Gap"- Initiatief van Ecofys, of beide, zoals gebeurt in de *Climate and Clean Air Coalition* (CCAC) als het gaat om het beperken van emissies van 'Short Lived Climate Forcers' (SLCF).
- Nederland zet in op het bevorderen van het gebruik van de Kyoto accounting regels door KP landen zonder een kwantitatief emissiereductiedoel voor de 2^e verplichtingsperiode en maximale transparantie in rapportage over het nakomen van de pledges door zowel ontwikkelde als ontwikkelingslanden, alsmede het verzekeren van milieu-integriteit bij het gebruik van bestaande en nieuwe marktmechanismen.
- Om blij te dragen aan verkleining van de pre-2020 ambitiekloof, moeten er voor het annuleren van CERs afspraken worden gemaakt om te waarborgen dat daadwerkelijk wordt bijgedragen aan het verkleinen van de kloof en dubbelrekening wordt voorkomen. In EU verband zal het UNFCCC secretariaat worden gevraagd hierover voor juni met een technisch paper te komen.
- NL is met de EU van mening dat alleen CERs van projecten die na 2012 emissiereducties opleveren moeten worden meegeteld voor het dichten van het ambitie gat.

Financiering

Nederlandse inzet:

- Nederland is van mening dat in het ADP een ander paradigma voor klimaatfinanciering moet gelden dan nu het geval is. De noodzakelijke transitie naar een koolstofarme, klimaatbestendige wereldeconomie vraagt om doelbewuste en gerichte investeringen en moet primair door marktpartijen zelf worden gedreven. Dit betekent dat op mondiaal niveau de nadruk moet liggen op afspraken over het beprijzen van koolstof en het verlagen van subsidies op het gebruik van fossiele brandstoffen om voor betekenisvolle prijsprikkels voor koolstofarme investeringen in alle landen te zorgen. Het "*framework for various approaches*" en het initiatief "*market readiness*" van de Wereldbank kunnen hierbij als opstap dienen. Tevens staat Nederland voor dat het ADP een modaliteit biedt voor de erkenning van klimaat relevante investeringen van marktpartijen.
- Waar internationale klimaatfinanciering een rol blijft spelen bij transformationele investeringen in bijvoorbeeld de allerarmste landen, zal een breder scala aan bijdragen nodig zijn van alle landen en private partijen zoals bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties.
- Hoewel overeenstemming over de bijdrage per land (contributieschaal) aan de Internationale klimaatfinanciering moeilijk te bereiken zal zijn, is Nederland van mening dat landen zoveel mogelijk blij moeten dragen aan de internationale klimaatfinanciering naar rato van hun capaciteit tot bijdragen en hun aandeel in het klimaatprobleem.
- Welke landen in aanmerking komen voor internationale klimaatfinanciering zal ook

veranderen overeenkomstig de dynamische ontwikkeling van het principe van "*Common But Differentiated Responsibilities and Respective Capabilities*". Dit moet worden opgenomen in nieuwe financieringsmechanismen. Ook zal de vorm waarin een mogelijke bijdrage verstrekt wordt, kunnen veranderen (bijvoorbeeld in plaats van schenkingen een risico garantie op kostendeckende basis).

- Nederland ziet in de onderhandelingen geen grond voor- en zal zich verzetten tegen middellange termijn doelen (kwalitatieve levels of kwantitatief) voor klimaatfinanciering tussen nu en 2020.